

derimod fra Befolkningens Side, jeg har i det mindste hørt, at de er fuldkomen villige dertil, det var i Regelen ogsaa den Praksis, de fulgte.

Jeg tror, der er stærk Interesse for, at den Maade, som hidtil har været brugt derne, ikke hemmes, en Maade, som ikke svarer til Princippet i Jordlovene her. Det er imidlertid fuldkommen muligt at følge den samme Tendens og hjælpe de mindre velstillede ved den Jord, man forpagter, og maaske er det muligt at gøre det mindre kostbart end ved de Regler, som man hidtil har fulgt. Jeg tror, dette har Betydning ud over dette specielle Tilfælde, for man maa dog være klar over, at naar man udstykker Jord, skaffer man ganske rigtigt Plads for flere Eksistenser, man skaffer saa og saa mange nye Hjem, men med det samme spærrer man Jorden for den kommende Slægt, og derved gør man det nødvendigt at blive ved med at ekspropriere i al Evighed for at skaffe Jord. Hvis man derimod sørger for, at det offentlige — ikke blot Staten, men ogsaa Kommunerne og som her Sognene — faar en hel Del Jord i sine Hænder, og det bliver Fællesjord, som man kan forpagte, maaske efter bestemte Regler, ogsaa i længere Aaremaal, vinder man derved et elastisk Element i Jordlovgivningen, som kan følge Svingningerne i Tidens Løb, saa staa Jorden altid igen til Raadighed for den kommende Slægt, netop for stræbsomme og flittige.

Det er et andet Princip, men den samme Tendens, og det er maaske et bedre Princip og en bedre Praksis end den hidtil fulgte; det er maaske en Praksis, der kunde være til Gavn, naar den stod ved Siden af den anden, man kan saa gøre sine Iagttagelser. Vi sætter Pris paa at beholde Retten til at udstykke; men Menighedsraadene vil ogsaa gerne have Lov til at forpagte, efter som de skønner, og de er villige til at lade sig binde i den Retning, at man siger: Kun de smaa Ejere faar denne Jord, og de er villige til at binde sig til et vist Antal Aar, som der jo kan tales om.

Det har været meget interessant for mig at læse Christian Reventlows udmærkede Fremstilling af den gigantiske Agrarreform, som har fundet Sted i Rusland. Det er en saa storslaaet agrarisk Reform, at vi ikke har oplevet en lignende i Aarhundreder, men alligevel har man gjort en Fejl. Det mærkelige er, at man ikke har opnaaet at tilfredsstille Jordhungeren i Rusland, den er til Stede derovre den Dag i Dag, og den har været stærkt medvirkende ved Verdenskrigen og Revolutionen. Idet man nemlig spær-

rer for det, man udstykker, ligger det fast, og nye Folk kan saa ikke komme til igen. Jeg tror, det giver noget at tænke paa.

Det er saaledes ikke uden Grund, at man strider imod. Det sker af den Grund, der er blevet anført et Par Gange, at man frygter for at tabe Ejendomsretten, men ogsaa af den Grund, at man selv vil forvalte Jorden og mener, at den Maade, hvorpaa man hidtil har brugt den, er god, selv om den maaske nok lader sig forbedre. Jeg tror, at Befolkningen i de nye Landsdele har god Grund til at hævde deres Rettigheder, saaledes som de hidtil har haft dem, maaske med en lille Smule Forandring, der kunde gennemføres ved Lov.

C. O. Pedersen: Det var til at forudse, at naar dette Lovforslag kom til Behandling, vilde Lovforslaget i sig selv og den Motivering, den højtærede Minister gav af det, ikke give Anledning til nogen større Debat. Det, Debatten maatte dreje sig om, var paa Forhaand givet, nemlig det Strids-spørgsmaal, som denne Sag rummer, Ejendomsforholdet, saaledes som det ligger i Sønderjylland. Da man i 1922 debatterede Kirkelovene, blev det fra mange Sider slaaet fast, at Ejendomsforholdet til Præstegaardene i Sønderjylland laa noget anderledes end i det øvrige Land. Det ærede Medlem Hr. Moltesen var den Gang Ordfører og pegede netop paa dette Forhold, og de sønderjydske Rigsdagsmænd, der vist i ikke ringe Grad var Anledning til, at Loven fik den Form, som vi nu skal til at ændre, havde egentlig et stærkt Standpunkt, idet de ikke blot kunde pege hen paa den historiske Udvikling, men tillige paa hele den juridiske Begrundelse for Ejendomsretten, som det ærede Medlem Hr. Holger Andersen i Dag har peget paa. Jeg skal lige erindre om den Udtalelse af den daværende Kirkeminister, som det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle) citerede, men der er tillige mange andre Udtalelser fra denne Forhandling, som jeg lægger lige saa megen Vægt paa. Jeg maa saaledes pege paa en Udtalelse af det daværende ærede Medlem, Formanden for Vælgerforeningens kirkelige Udvalg, Hr. Mads Gram, som netop fastslog, at Ejendomsforholdet til de sønderjydske Præstegaarde var at regne for et privat Ejendomsforhold.

Hele denne Opfattelse fandt Udtryk i Lovens § 2, hvor det hedder, at Loven af 1919 gennemføres med de Lempelser, der er en nødvendig Følge af, at Ejendomsforholdene er saaledes, og senere i samme Paragraf hedder det, at Afstaaelsen skal ske efter frivillig Overenskomst. Det er disse